

Zpravodaj Domova pro seniory Vrbno, p. o.

**DOMOV
PRO SENIORY VRBNO**

VRBNO POD PRADĚDEM

DOMOVÁČEK – ZIMA 2019

Zpravodaj Domova pro seniory Vrbno, p. o.

Vydavatel: Domov pro seniory Vrbno, p. o., Mnichov 262, 793 26 Vrbno pod Pradědem.
Vychází čtyřikrát ročně. Zodpovídá: Mgr. Kristína Strouhalová. Vydavatelský tým: Simona Adamová, Sylva Bučková. Tisk vlastní. Příspěvky a náměty na tel. č. 554 751 823.

ZIMA 2019

Zima je roční období, s nímž vždy přichází mnoho krásného. Nic není krásnější než pravé zimní ráno. Bílé, mrazivé, zimní ráno, kdy sníh zdobí střechy domů a kráslíci krajinu k sobě vábí svým mrazivým hlasem hedvábné, ledové vločky. Když začne ta pravá a opravdová zima, lze všude, kam oko dohlédne, spatřit peřiny bílého sněhu nebo křišťálové rampouchy visící ze střech domů. Každé roční období má svůj typický charakter, který se promítá do přírodních změn a života kolem nás, ale zima se víc než ostatní roční období promítá i do zvyků a tradic rodin a všech společenství. Pojďme si některé zvyky a tradice společně připomenout.

Pokud řekneme zima, většině z nás se mnohem dřív, než sníh, sněhulák a věčně zmrzlé nosy, vybaví Vánoce. Vánoce patří v České republice k největším a nejoblíbenějším svátkům. Vánoce začínají adventem a s adventním obdobím je spojena celá řada lidových i moderních tradic.

Advent

Advent je začátek liturgického roku, období čtyř neděl před vánočními svátky. Je to doba radostného očekávání příchodu Spasitele, duchovní přípravy na Vánoce, doba rozjímání a dobročinnosti. Dříve byla doba adventní zároveň dobou postu, kdy byly zakázány zábavy, svatby a hodování.

Adventní věnec

Tradičním symbolem adventu je od 19. století adventní věnec, který má v různých oblastech různou podobu, v České republice (a v katolických zemích) nejčastěji se čtyřmi svíčkami, z nichž tři jsou fialové a jedna růžová. Fialová barva symbolizuje pokání, ztišení a čekání.

Dříve byly věnce zavěšovány na stuhách, v poslední době jsou především kladeny na stůl. Zapalování stále většího počtu svící vyjadřuje stupňující se očekávání a radost

- Na první adventní neděli zapalujeme první fialovou svíčku, tzv. svíci proroků. Tato svíčka je památkou na proroky, kteří předpověděli narození Ježíše Krista.
- Na druhou adventní neděli zapalujeme druhou fialovou svíčku, tzv. betlémskou, která reprezentuje lásku a představuje Ježíškovy jesličky.
- Na třetí adventní neděli zapalujeme růžovou svíci, tzv. pastýřskou, která vyjadřuje radost z toho, že postní období je téměř u konce a adventní období získává slavnostnější ráz.
- Na čtvrtou adventní neděli zapalujeme poslední fialovou svíčku, tzv. andělskou, která představuje mír a pokoj. Čtvrtá adventní neděle může připadnout na Štědrý den.

Kromě adventních věnců se vily i prosté věnce bez svící z různých rostlin, které měly symbolický význam. Většinou měly zajistit svému majiteli štěstí, lásku, zdraví a bohatství.

Svátek svaté Barbory

Na svátek sv. Barbory, tj. 4. prosince, se vžila tradice řezání "barborek", tj. větviček jakýchkoli stromů a keřů, které mohou do vánoc rozkvést, nejčastěji třešňových, ale i z jiných ovocných stromů, kaštanu, dřínu apod. "Barborka", která rozkvetla o vánocích, přinášela do domu štěstí a děvčatům na vdávání předpovídala svatbu. I svatá Barbora přinášela v předvečer svého svátku dárky, podobně jako svatý Mikuláš odměňovala hodné a kárala zlobivé děti.

Svátek svatého Mikuláše

V předvečer svátku sv. Mikuláše podle tradice obchází sv. Mikuláš ve společnosti anděla a čerta rodiny s dětmi, děti jsou tázány, zda jsou hodné, mohou přednést básničku nebo zazpívat písničku. Hodné děti dostávají sladkosti, v poslední době stále častěji i věcné dárky, zlobivé děti pouze uhlí, brambory a jiné produkty, které symbolizují původ dárku "od čerta". V některých rodinách Mikuláš děti nenavštěvuje, pouze rozdává dárky za okno apod. Tento svátek má původ jednak v osobnosti sv. Mikuláše, který proslul svojí štedrostí k potřebným, jednak v různých legendách, zejména O šlechtici a jeho třech dcerách, ve které anonymní finanční dar nadělený rodině v hmotné nouzi pomohl zachránit dcery před nešťastným osudem a umožnil jim sňatek podle jejich představ.

Štědrý den

Štědrý den znamená většinou mnoho radosti, hlavně pro děti, které se od rána těší na Ježíška, jaké dárky přinese a kolik toho nadělí. Tradičně se v tento den rodiny navštěvují. Na štědrý den dospělí a větší děti zdobí snad nejtypičtější symbol dnešních Vánoc - vánoční stromeček. Mezi tradice, které jsou se Štědrým dnem spojené, patří postní oběd. Obvykle se podává hubník, či kuba nebo muzika, což jsou krajové názvy pro jídlo z krup a lesních hub. Ve večerních hodinách se sejde celá rodina u štědrovečerní tabule a podává se většinou tradiční kapr. Přílohu tvoří bramborový salát. Nesmíme opomenout i na sladkého průvodce celých Vánoc, které tvoří tradiční české vánoční cukroví. Obvykle po večeři nastává čas, kdy do většiny domácností dorazí Ježíšek.

K Vánocům se také vážou pověry

Krájení jablíček: Po štědrovečerním jídle se krájí jablko napříč a sleduje se, jak vypadá hvězdička. Pokud má 5 cípů a má zdravá jádérka, znamená to zdraví a štěstí v příštím roce. Pokud je hvězdička červivá, znamená to nemoc. Křížek místo hvězdičky může znamenat smrt.

Jmelí: Přináší štěstí a lásku. Pokud jmelí od někoho dostaneme, bude štěstí větší. Koupíme-li si jmelí sami, naopak to přináší smůlu. Polibek pod jmelím zajistí hodně lásky na celý příští rok. Jiná pověra říká, že pod jmelím má muž právo políbit každou ženu nebo dívku.

Šupina z kapra: Šupina z kapra v peněženke dává jistotu, že v ní v příštím roce budou peníze.

Zlaté prasátko: Uvidí ten, kdo se postí na Štědrý den od rána a počká s jídlem až na sváteční večeři.

Lodičky ze skořápek: Svíčky ve skořápkách ořechů se pouští do misky s vodou. Lodičku má každý člen v rodině. Pokud lodička pluje a hoří dlouho, znamená to šťastný život. Pokud pluje doprostřed nádoby, znamená to dalekou cestu. Když se

drží lodička u kraje mísy, znamená to spokojenost doma. Potopí-li se lodička, život nebude mít dlouhého trvání. Jiná pověra říká, že potopení lodičky značí neúspěch, když člověk o něco usiluje.

Svátek svatého Štěpána

O druhém svátku vánočním si připomínáme osobnost svatého Štěpána. Podle legendy položil život za víru v Krista, a stal se tak prvním křesťanským mučedníkem. Zejména v minulosti se v tento den chodilo koledovat a v kostelích kněží světli sedlákům osivo. Tradice také velí připravit na Štěpána pernatou drůbež. Na stole by tak neměla chybět husa, kachna nebo aspoň kuře.

České novoroční pověry

Již předtím, než jsme přijali beze zbytku křesťanské tradice měly oslavy Nového roku pohanský původ a v církevních kruzích u nás nebyly oblíbené. Do 19. století chodili lidé děkovat za příchod nového roku jen do kostela, ovšem u nás se o půlnoci jedl horký ovar, kroupy a křen s jablky. Přinášelo to štěstí. Dům od domu zároveň chodily takzvané ometačky, což byly černě oděné chudé ženy, které vždy ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého třikrát zaklepaly a třikrát ometly kamna. Bez toho by v novém roce nehřála dobře. O Silvestru nesměly hospodyně prát a věšet prádlo, jinak by způsobily smrt někoho blízkého. Nesměla se též pojídat drůbež, jinak by uletělo štěstí. To velké silvestrovské veselí a bujně oslavy, jak je známe dnes, začaly až s příchodem 19. století.

Silvestrovská novoroční předsevzetí

Tato tradice pochází již z 16. století. Nový rok vyvolává pocit, že máme šanci něco ve svém životě zlepšit. Svá předsevzetí sice lidé většinou neplní, ale existuje zde jeden figl. Pokud do svého předsevzetí zasvětíte co nejvíce lidí a necháte se jimi hlídat, může se vám to podařit.

OHLÉDNUTÍ ZA PODZIMEM

- Společně s dětmi z dětského domova jsme uspořádali odpoledne věnované výrobě papírových draků
- Pravidelně za námi chodil na canisterapii náš oblíbený pejsek
- Proběhla taneční terapie pod vedením tanečního mistra pana Velety
- Navštívili jsme muzeum kočárek v Krnově
- Strávili jsme den v lázních v Karlově Studánce

- Rozšířili jsme své služby o stravovací provoz, kdy nám od začátku listopadu vaří tým skvělých kuchařů a kuchařek pod vedením pana Klíčnicka a i za poměrně krátkou dobu musíme konstatovat obrovské zlepšení co do kvality, množství i rozmanitosti stravy.
- Navázali jsme spolupráci s organizací Fosanima o.p.s. a v jejím rámci se účastnili několika školení zaměřených na poskytování podpory osobám s Alzheimerovou demencí
- Zúčastnili jsme se aktivní besedy u kulatého stolu, kterou pořádala Slezská univerzita v Opavě, a která byla zaměřená na možnosti a způsoby vzdělávání seniorů.
- Začali jsme spolupracovat se sociální službou Podhorská v Rýmařově na vytváření životního příběhu seniora s cílem najít možnosti usnadnění přechodu z nemocničního pobytu do sociální služby.
- Zúčastnili jsme se konference na téma paliativní péče, kterou pořádalo Centrum sociálních služeb Pohody v Bruntálu.

CO NOVÉHO PLÁNUJEME

- Vystoupení dětí z MŠ ve Svahu spojené s mikulášskou nadílkou a rozsvícením vánočního stromu
- Pečení vánočního cukroví a besedy o vánočních tradicích
- Divadelní vystoupení dětí ze základní školy a dětského domova
- Koncert písniček na přání, který bude v režii pana Volf ze základní umělecké školy ve Vrbně a jeho harmoniky
- Štědrý den tak trochu jinak:

Srdečně zveme všechny rodinné příslušníky našich seniorů a všechny příznivce Domova pro seniory ke společnému setkání:

pojďte s námi prožít

ŠTĚDRÝ DEN TAK TROCHU JINAK

Kdy: v úterý **24.12.2019** v době od **9:30 do 12:00**

Kde: ve všech prostorech Domova pro seniory Vrbno, p. o.

Jaký program nás čeká:

- posedíme a společně dotvoříme sváteční vánoční atmosféru
- sestavíme obrázkový betlém
- můžete napsat vzkaz na náš vánoční strom přání
- můžete poslat novoroční přání někomu, o kom si myslíte, že je sám
- budeme se věnovat tradičním vánočním zvykům
- ochutnáme tradiční vánoční jídla, např. houbového kubu, muziku, černou omáčku či vánoční pudink
- zazpíváme si tradiční české koledy

Adventní program v DPS - Vánoce 2019

- 3.12.2019 Pečení a zdobení perníčků**
- 4.12.2019 Vystoupení dětí z mateřské školy v 10:30**
- 5.12.2019 Hudební produkce ve 14:00**
- 10.12.2019 Bohoslužba**
- 13.12.2019 Odpoledne s harmonikou - písničky na přání 15:00**
- 14.12.2019 Vystoupení dětí z dětského domova ve 14:00**
- 17.12.2019 Pečení a zdobení cukroví v 10:00**
- 18.12.2019 Vystoupení dětí ze školy při DD v 10:00**
- 19.12.2019 Vystoupení dětí ze ZUŠ Vrbno p. P. ve 14:00**
- 20.12.2019 Adventní posezení – zvyky, tradice v 10:00**
- 23.12.2019 Bohoslužba**
- 24.12.2019 Štědrý den tak trochu jinak**

Od ledna 2020 začínáme organizovat pro všechny zájemce z Vrbna pod Pradědem a blízkého okolí svépomocné skupiny zaměřené na podporu pečujících osob. Svépomocné skupiny jsou založeny na vzájemné pomoci a podpoře těch, které spojuje nějaké společné téma a tím pro nás bude stáří obecně. Budeme se věnovat všem tématům, které ze společných setkání vyplynou, postupně si budeme zvat odborníky z různých oborů a budeme vzájemně sdílet a vyměňovat si své zkušenosti. O prvním setkání budeme včas informovat na stránkách DPS

ZAPOJUJEME SE DO PROJEKTU

- Visegrad Fund

V rámci projektu čeká naše seniory 14.1.2020 na koledy zaměřená hudební dílna, která proběhne v Centru sociálních služeb Český Těšín.

I letos jsme se zapojili do projektu Ježíškova vnučata, do projektu Českého rozhlasu, který propojuje osamocené lidi v domovech pro seniory a plní jim vánoční přání. Už v těchto dnech k nám chodí spousta balíčků v dárkových papírech, které schováváme našim seniorům pod vánoční stromeček. Děkujeme všem, kteří i našim seniorům plní jejich vánoční přání.

